

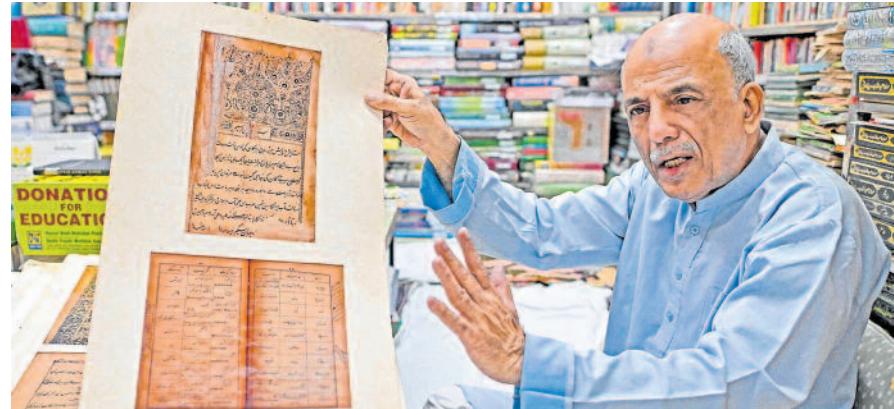
ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾಲಿ

■ ಪ್ರಭೀಣ ಕುಲಕಣ್ಣ

ಪ್ರರಾನಾ ದಿಲ್ಲಿಯ ಹೃದಯ ಭಾಗದ ಆಗಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಭವಿಷ್ಯದ ಬೆಳಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹಿಂದ ಶತಮಾನಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿಯೇ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಯಾದ ಸಿಕಂದರ್ ಮಿಜಾರ ಚಂಗೇಜಿ ಅವರ ಹಜರತ್ ಶಾ ವಾಲಿವ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಿಕೋ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಚಂಗೇಜಿ ಕೂಡ ಹತಾಶರಾಗಿ ಶೂನ್ಯದತ್ತ ಧ್ಯಾಷ್ಟಿ ಬೀರಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶತಮಾನಗಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸದ್ವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಕರಿಹೊಗುಸ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚಂಗೇಜಿ ಅವರನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾರು ತಾನೇ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ? ಒಂದೊಮ್ಮೆ ದೇಶದ ಬಹುಪಾಲು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜನಾಗಿ ಮೇರೆದ್ದಾ ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ಈಗ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಉಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಿತ್ತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕೇನೆನ್ನು ದಿನ ಎಣಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮಾತ್ರಾಭಾವೇ ವಿದೇಶದಿಂದ ತಂದು ಹೇರಲಾದ ಭಾಷೆ ಎಂಬೆಲ್ಲ ಅವವಾದಗಳನ್ನು ಉದ್ಯು ಮೇಲೆ ಹೇರಿ, ಅದನ್ನು ಉಸಿರಿಗಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪರ್ಫಿಯನ್-ಅರೇಬಿಕ್ ಮುಶ್ರಿತ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಚಂಗೇಜಿ ಮರುಗುತ್ತಾರೆ.

ಜಾಮಾ ಮಹಿಳೆಯಿ ನೇರಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಉದ್ಯು ಬಜಾರ್ ನಾಲ್ಕಿ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಅಂಗಡಿಗೇ ಇದ್ದವು. ನೂರಾರು ಪ್ರಸ್ತುತಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಉದ್ಯು ಪ್ರಸ್ತುತದ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಬೆಳಿ, ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳಿ ಹಿಂದಿ ಈಗ ಕೆಬಾಬ್ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸದಾ ಹೋಸ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಸುವಾಸನೆ ಹರಡಿರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೆಬಾಬ್ ಮಾರಾತ್ಯಾಯ ಪರಿಮಳ ತುಂಬಿದೆ. ಕೆಬಾಬ್ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮಣಿ ಹೋಗಿ

ಹುಡುಕಿದರೆ ಐದಾರು ಅಂಗಡಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಾವಷ್ಟೆ, 'ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಖಿರೀದಿಸಲು ಬರುವದಿಲ್ಲ ಬೆಳಿ. ನೋಡಿ, ತಿನ್ನಲು ಬರುವವರೇ ಎಲ್ಲ' ಎಂದು ಬಜಾರದ ಕಡೆಗೆ ಕೈತೋರುತ್ತಾರೆ ಚಂಗೇಜಿ.

ಭಾರತದ 22 ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುವ ಬಹುತೇಕರು ಉದ್ಯುವನ್ನು ಅಧ್ಯವಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನೇನೇ ನಿಜ. ಆದರೆ, ಉದ್ಯು ಲಿಂಗಿ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಅವರಿಚಿಕೆ. ಉದ್ಯು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವ ಐದಾರು ಅಂಗಡಿಗಳು ನೂರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಹಳೆಯವು. ಹಿಂದಿನೇ ಈಗ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯಿದ್ದರೂ ಉದ್ಯು ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಹಾಗೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ನಾನು ನಿತ್ಯ ಬೆಳಗಿಸಿದ ಸಂಜೀವರೆಗೆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ 3-4 ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತೇಕರು ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು. ಅವರು ಬರುವದು ಪರ್ಯಾಪ್ತಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ' ಎನ್ನುವುದು ಈ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮಾಲೀಕರು ನಾಮಾನ್ಯ ಹೇಳಿ. ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಳಿಸಲು ಚಂಗೇಜಿ, ಏಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಾಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೆವನ್ನು ಯಾತ್ರೆ.

ಶತಮಾನಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿರುವ ಉದ್ಯು, ಪರ್ಫಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಪದಗಳನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳಿದಿದೆ. ಇಸ್ಲಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೇ ನೋಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ದಕ್ಷಿಣದ ಅಂತರ್ ಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮೆತರರೂ ಉದ್ಯುದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ರೂಢಿ ಇದೆ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ

ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯು ಆಡಳಿತದ ಭಾವಯಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಬಹಳಪ್ಪ ಪದಗಳು ಉದ್ಯು ಭಾವೆಯಿಂದ್ದೆ ಆಗಿವೆ. ಇರಲಿ, ಉದ್ಯು ಬೀದಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳಲ್ಲಿದೆ ರಾಜಕೀಯ, ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಉಂಟು. 1980ರ ದಶಕದವರೆಗೆ ಉದ್ಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಭಜರಿಯಾಗಿಯೇ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಅಂಗಡಿ ಮುಷ್ಟಿತ್ತಾ ಬಂದರೆ, ಮುಷ್ಟಿದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂಗಡಿಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೋತೆಲ್‌ಗಳು ತಲೆ ಎತ್ತಿತ್ತಾ ಬಂದವು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯರಿಂದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಚಂಗೇಜಿ, ಉದ್ಯು ಸೇವೆಗಾಗಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ತೆರಿಯುವ ದಾರಿ ಹಿಡಿದರು.

ಉದ್ಯು ಭಾವೆಯ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಪರೂಪದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು, ಶಬ್ದಕೋಶಗಳನ್ನು ಹಜರತ್ ಶಾ ವಾಲಿವ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಹೊಂದಿದೆ. 'ಉದ್ಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಲಾಭವಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಹುತೇಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಹೋತೆಲ್ ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ಕಾಡಿದ್ದಿರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಾಬ್ದಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಈ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಭವಿಷ್ಯದ ದಿನಗಳು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಚಂಗೇಜಿ ಆಡಳಿತದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬಳಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಯುವರಾಜೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೋರು ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಒಬ್ಬಿಂಟಿಯಾಗಿ ಉದ್ಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ತೇರನ್ನು ಅವರು ಎಂಬುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ■

Printed and Published by B.A. Ravi on behalf of The Printers (Mysore) Private Ltd. Printed at M/s Rajhan's Enterprises, No.134, 4th Main Road, Industrial Town, Rajajinagar, Bangalore - 560044 and published from The Printers (Mysore) Private Ltd., Plot Nos. 7 to 12, Kumbalgodu Industrial Area, II Phase, Bengaluru - 560074. Editor: K.N. TILAK KUMAR.

Editorial Office: 75, M.G Road, Bengaluru-560 001 E-mail:editorsu@sudha.co.in. Phone: 080 45557333, Editorial:45557262, Circ:1800-425-8009, Advt: 1800-425-8008, ©All rights reserved. Reproduction in whole or in part without permission is prohibited. RNI No 7891/65